

๑. ยุทธศาสตร์กระทรวง Promotion, Prevention & Protection Excellence

แผนงานกระทรวง ๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)

โครงการกระทรวง ๑_๒. โครงการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทยกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ๑. เพื่อควบคุมโรคในช่องปากและลดการสูญเสียฟันแท้ในเด็กอายุ ๑๒ ปี

๒. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมป้องกันทางทันตสุขภาพในเด็กก่อนวัยเรียน อำเภอนครไทย

๓. หลักการและเหตุผล

การเกิดโรคฟันผุในเด็กส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแล เนื่องจากเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี ยังไม่สามารถดูแลตนเองได้มากนัก การพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กจึงต้องการความช่วยเหลือและสนับสนุนเป็นอย่างมากจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็ก ในการช่วยเด็กทำหรือฝึกทักษะต่างๆ รวมไปถึงการดูแลทำความสะอาดสุขภาพช่องปากของเด็กด้วย การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ช่วยดูแลให้เด็กแปรงฟันให้สะอาดอยู่เสมอ จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีในการแปรงฟัน และช่วยลดการเกิดโรคในช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียน อีกทั้งการรักษาโรคฟันผุในเด็กทำได้ยากเพราะเด็กให้ความร่วมมือน้อย ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลสุขภาพช่องปากสำหรับเด็กกลุ่มนี้ จึงควรเน้นหนักในการป้องกันการเกิดโรคฟันผุตั้งแต่ฟันเริ่มขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ดูแล ให้ความสนใจ ในการดูแลสุขภาพช่องปากของเด็กได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากการสำรวจสถานะทันตสุขภาพของจังหวัดพิษณุโลก ปี ๒๕๕๘, ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐ พบว่าเด็กอายุ ๓ ปี มีอัตราการเกิดโรคฟันผุในฟันน้ำนมสูงถึงร้อยละ ๕๑.๑๔, ๕๑.๓๓ และ ๔๗.๖๗ ตามลำดับ เขตอำเภอ นครไทย พบร้อยละ ๖๔.๓๒, ๕๖.๒๕ และ ๕๓.๙๓ ตามลำดับ ซึ่งอำเภอ นครไทยมีแนวโน้มการเกิดโรคฟันผุในฟันน้ำนมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดพิษณุโลก และเห็นได้ว่าโรคฟันน้ำนมผุเป็นปัญหาที่สำคัญด้านทันตสาธารณสุข ทำให้เกิดการติดเชื้อในช่องปากในเด็กก่อนวัยเรียนและยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายของเด็กหลายประการ เช่น การเกิดภาวะทุพโภชนาการจากการไม่สามารถรับประทานอาหารได้เต็มที่ การมีน้ำหนักร่างกายต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เป็นต้น โดยเด็กที่มีฟันผุลุกลาม (Rampant Caries) จะมีผลเสียต่อคุณภาพชีวิต และการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก เด็กจะมีอาการเจ็บปวดฟันเรื้อรัง ไม่อยากรับประทานอาหาร หงุดหงิด นอนไม่หลับ จะมีน้ำหนักร่างกายและส่วนสูงน้อยกว่าเด็กที่ไม่มีฟันผุลุกลาม ดังนั้นฟันน้ำนมจึงเป็นอวัยวะในช่องปากที่สำคัญของช่วงชีวิตวัยเด็ก

คณะทำงานทันตกรรม คปสอ.นครไทย ได้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพในเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กก่อนวัยเรียน สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็ก เพื่อสร้างพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกต้องแก่เด็กก่อนวัยเรียน ให้มีสุขภาพช่องปากที่ดีต่อไปในอนาคต

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กก่อนวัยเรียนช่วงอายุ ๒ เดือน - ๔ ปี ที่มารับวัคซีนคลินิกเด็กดี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก
๒. เพื่อให้ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเรียนช่วงอายุ ๒ เดือน - ๔ ปี ได้รับความรู้เรื่องโรคในช่องปากและฝึกทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กได้อย่างถูกต้อง
๓. เพื่อให้เด็กช่วงอายุ ๐ - ๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน ที่มารับวัคซีน ที่มีฟันน้ำนมขึ้นในช่องปาก ได้รับการทาฟลูออไรด์ป้องกันฟันผุ อย่างน้อย ๑ ครั้ง

๕. กลุ่มเป้าหมาย

เด็กก่อนวัยเรียนช่วงอายุ ๒ เดือน - ๔ ปี ที่มารับวัคซีนคลินิกเด็กดี
ในหน่วยบริการสุขภาพ อำเภอนครไทย จำนวน ๓,๐๐๐ คน

๖. สถานที่ดำเนินกิจกรรม

๑. คลินิกเด็กดี โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตอำเภอ นครไทย ๒๐ แห่ง

๗. วิธีการดำเนินงาน/ กิจกรรม/ ขั้นตอน

๑. เพื่อให้เด็กก่อนวัยเรียนช่วงอายุ ๒ เดือน - ๔ ปี ที่มารับวัคซีนคลินิกเด็กดี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก
 - ๑.๑ ชี้แจงการดำเนินงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหน่วยบริการสุขภาพเขตอำเภอ นครไทย
 - ๑.๒ ตรวจสุขภาพช่องปากเด็กที่มารับวัคซีนในช่วงอายุ ๒ เดือน ถึง ๔ ปี
๒. เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ช่วงอายุ ๒ เดือน - ๔ ปี ได้รับความรู้เรื่องโรคในช่องปากและฝึกทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กได้อย่างถูกต้อง
 - ๒.๑ ให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากและสอนทำความสะอาดช่องปากในเด็กแก่ผู้พี่พาเด็กมารับวัคซีน ในช่วงอายุ ๒ เดือน ถึง ๔ ปี
๓. เพื่อให้เด็กช่วงอายุ ๐ - ๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน ที่มารับวัคซีน ที่มีฟันน้ำนมขึ้นในช่องปาก ได้รับการทาฟลูออไรด์ป้องกันฟันผุ อย่างน้อย ๑ ครั้ง
 - ๓.๑ เด็กช่วงอายุ ๐ - ๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน ที่มารับวัคซีน ที่มีฟันน้ำนมขึ้นในช่องปาก ได้รับการทาฟลูออไรด์ป้องกันฟันผุ อย่างน้อย ๑ ครั้ง
๔. ติดตามและสรุปผลการดำเนินงานในโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทยและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในอำเภอ นครไทย

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

กิจกรรมให้บริการต่อเนื่องตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๐ - กันยายน ๒๕๖๑

/๙. งบประมาณ...

๙. งบประมาณ

จากเงินบำรุงโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย จำนวน ๗๓,๖๐๐ บาท
(เจ็ดหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายโครงการฯ ดังต่อไปนี้

๑. ค่าฟลูออไรด์วานิช ๒๑ ชุด ชุดละ ๑,๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๓,๖๐๐ บาท
๒. ค่าแปรงสีฟันเด็กสำหรับฝึกผู้ปกครองด้วยวิธี Hand on จำนวน ๑,๐๐๐ ด้าม
ด้ามละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าถุงนิ้วเช็ดทำความสะอาดช่องปากเด็ก จำนวน ๑,๕๐๐ ชิ้น ชิ้นละ ๒๐ บาท
เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการทันตกรรม คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอนครไทย
นางสาวบุญยวรรณ คำหล้า เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน รพร.นครไทย

๑๑. การประเมินผล

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล/ เอกสาร
๑. เด็กที่มารับวัคซีน ในช่วงอายุ ๒ เดือน - ๕ ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	> ร้อยละ ๘๐	แบบบันทึกตรวจฟัน คลินิกเด็กดี
๒. ผู้ปกครองและผู้ที่เป็นพ่อแม่ที่มารับวัคซีน ในช่วงอายุ ๒ เดือน - ๕ ปี ได้รับความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากแก่เด็ก	> ร้อยละ ๘๐	แบบบันทึกตรวจฟัน คลินิกเด็กดี
๓. เด็กช่วงอายุ ๐ - ๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน ที่มารับวัคซีน ที่มีฟันน้ำนมขึ้นในช่องปาก ได้รับการทาฟลูออไรด์ป้องกันฟันผุอย่างน้อย ๑ ครั้ง	> ร้อยละ ๕๐	แบบบันทึกตรวจฟัน คลินิกเด็กดี

/๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ...

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กก่อนวัยเรียนในเขตอำเภอนครไทยได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและส่งเสริมป้องกันรักษาทางทันตกรรม เพื่อมีสภาวะทันตสุขภาพที่ดี
๒. ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเรียน มีความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก เพื่อให้เด็กมีสุขภาพช่องปากที่ดี และมีร่างกายแข็งแรง
๓. อัตราการเกิดโรคในฟันน้ำนมผู้ ในเด็กกลุ่มอายุ ๓ ปี ลดลง

๑๓. การอนุมัติโครงการ

ลงชื่อ *บุญยวรรณ คำหล้า* ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวบุญยวรรณ คำหล้า)
เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน

ลงชื่อ *ปทุมพรรณ พรหมสินชัย* ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางสาวปทุมพรรณ พรหมสินชัย)
ทันตแพทย์ชำนาญการ

อนุมัติโครงการ ส่งเสริมป้องกันทางทันตสุขภาพในเด็กก่อนวัยเรียน อำเภอนครไทย
จำนวนเงิน ๗๓,๖๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ *สุภาพร ปรารงค์เจริญ* ผู้อนุมัติโครงการ
(นางสุภาพร ปรารงค์เจริญ)
นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย

